

Daniel Kitabı — Otuz Dördüncü Hissə

Danielin Açılışı: Yer üzünün tarixi və Allahın hökmləri boyunca peyğəmbərlik səyahəti

Jeff Pippenger
2023-12-29

Daniel kitabının ilk altı fəsli Vəhyin on üçüncü fəsindəki yer vəhşisinin tarixini təmsil edir. Birləşmiş Ştatlar (yer vəhşisi) Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı səltənəti kimi 1798-ci ildə başladı; həmin vaxt papalıq (Vəhyin on üçüncü fəsindəki dəniz vəhşisi) peyğəmbərlikdə ölümcül yara aldı və Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin beşinci səltənəti kimi öz hökmranlığını başa vurdu.

Yer vəhşisinin tarixi Allahın hökmlərinin yaxınlaşması barədə xəbərdarlığın tarixidir. Yer vəhşisinin tarixinin başlanğıcında Allahın istintaq mühakiməsi başladı, yer vəhşisinin sonluğunda isə Allahın icraedici mühakiməsi başlayır. Allahın istintaq mühakiməsinin yaxınlaşması barədə başlanğıcdakı xəbərdarlıq, 1798-ci ildə “axır zaman”a çatan Vəhy kitabının on dördüncü fəsindəki birinci mələyin xəbəri ilə təmsil olunurdu. Allahın icraedici mühakiməsinin yaxınlaşması barədə sonluqdakı xəbərdarlıq isə, 1989-cu ildə “axır zaman”a çatan Vəhy kitabının on dördüncü fəsindəki üç mələyin xəbərləri ilə təmsil olunur.

Hər bir “axır zaman”da Daniel kitabının bir hissəsi açılır. Yer üzünün vəhşisinin başlanğıc tarixində, 1798-ci ildə, Danielin yeddinci, səkkizinci və doqquzuncu fəsilləri açıldı. Həmin fəsillər Ulai çayı görüntüsü kimi təqdim olunur. Yer üzünün vəhşisinin son tarixində, 1989-cu ildə, Danielin onuncu, on birinci və on ikinci fəsilləri açıldı. Həmin fəsillər Hiddekel çayı görüntüsü kimi təqdim olunur. Daniel kitabı hər dəfə açıldıqda, o zaman yaşayan nəslin üzərinə üç mərhələli sınaq prosesi gətirilir.

O dedi: Get öz yolunla, ey Daniel; çünki bu sözlər axır zamanadək qapanmış və möhürlənmişdir. Çoxları təmizlənəcək, ağardılacaq və sınaqdan keçiriləcək; lakin pislər pislik edəcəklər; və pislərdən heç biri anlamayacaq; amma müdriklər anlayacaqlar. Daniel 12:9, 10.

Üç mərhələli sınaq prosesi “həqiqət” kimi tərcümə olunan ıvrit sözünün quruluşuna əsaslanır; həmin söz ıvrit əlifbasının birinci, on üçüncü və son hərflərinin birləşdirilməsi ilə yaradılmışdır. ıvrit sözü Allahın yaradıcı qüdrətini təmsil edir və ona malikdir. Bütün peyğəmbərlik həqiqəti bu söz üzərində qurulmuşdur; Daniel kitabının on ikinci fəsindəki üç mərhələli sınaq prosesi də belədir. Bu söz təkcə Allahın yaradıcı qüdrətini deyil, həm də Həqiqət olan və ıvrit əlifbasının birinci və son hərflərinin təmsil etdiyi kimi, həmçinin Əvvəl və Axır olan İsa Məsihi təmsil edir.

Yer üzündəki vəhşinin başlanğıc tarixi, istintaq mühakiməsinin yaxınlaşması barədə xəbərdarlığın axır zamanada, 1798-ci ildə yetişdiyi zaman, Vəhy on dördün birinci mələyi ilə təmsil olunur. Vəhy kitabının on dördüncü fəslinin birinci mələyinin xəbəri həqiqət olan və birinci mələk 1798-ci ildə gəldiyi zaman həmin nəslə qarşılayan üç mərhələli sınaq prosesini təmsil edən bu üç addımın hər birinə malikdir.

Və mən göyün ortasında uçan başqa bir mələk gördüm; onun yer üzündə yaşayanlara, hər millətə, qəbiləyə, dilə və xalqa təbliğ etmək üçün əbədi Müjdəsi var idi. O, uca səsle deyirdi: “Allahdan qorxun və Ona izzət verin; çünki Onun hökm saati gəlib çatmışdır; göyü, yeri, dənizi və suların qaynaqlarını Yaradanın önündə səcdə edin.” Vəhy 14:6, 7.

Yerin vəhşisinin son tarixçəsi, icraedici hökmün yaxınlaşması barədə xəbərdarlıq axır zamanda, 1989-cu ildə gəlib çatdıqda, Vəhy kitabının on dördüncü fəslinin üç mələyi ilə təmsil olunur. Vəhy 14-dəki üç mələk həqiqət olan üç addımı təmsil edir və bu üç mələk, üçüncü mələk 1989-cu ildə gəldiyi zaman yaşayan nəslə qarşılayan üçmərhləli sınaq prosesini təmsil edir.

Və mən göyün ortasında uçan başqa bir mələk gördüm; o, yer üzündə yaşayanlara, hər millətə, qəbiləyə, dilə və xalqa vəz etmək üçün əbədi Müjdəyə malik idi. O, uca səsle deyirdi: Allahdan qorxun və Ona izzət verin; çünki Onun mühakimə saati gəlib çatmışdır; göyü, yeri, dənizi və su bulaqlarını Yaradanın qarşısında səcdə edin. Bunun ardınca başqa bir mələk gəldi və dedi: Babil yıxıldı, yıxıldı, o böyük şəhər; çünki o, bütün millətlərə öz zinakarlığının qəzəb şərabından içirmişdir. Onların ardınca üçüncü bir mələk gəldi və uca səsle dedi: Əgər kimsə vəhşiyyə və onun surətinə səcdə edərsə və onun damğasını alnında və ya əlində qəbul edərsə, o da Allahın qəzəb şərabından içəcəkdir; o şərab ki, Onun hiddət camına qatışıqsız tökülmüşdür; və o, müqəddəs mələklərin və Quzunun hüsurunda od və kükürlə əzab çəkəcəkdir. Onların əzabının üstüsü əbədlər boyu yüksəlir; və vəhşiyyə və onun surətinə səcdə edənlər, habelə onun adının damğasını qəbul edən hər kəs üçün gecə-gündüz rahatlıq yoxdur. Müqəddəslərin səbri bundadır: burada Allahın əmrlərini və İsanın imanını qoruyanlar vardır. Vəhy 14:6–12.

Daniel kitabı üç mələyin xəbərləri əsasında qurulmuşdur. Bu quruluş həm ıvrit dilində “həqiqət” sözünün üç mərhələsini, həm də ona uyğun üçmərhləli sınaq prosesini təşkil edir; lakin bu sınaq prosesi Vəhy kitabının on üçüncü fəslindəki yer vəhşisinin (Amerika Birləşmiş Ştatları) tarixi xətti üzərində, habelə yer vəhşisinin iki buynuzunun (Respublikaçılıq və Protestantizm) tarixi xətti üzərində açılır. Amerika Birləşmiş Ştatlarının tarixi, 1798-ci ildən başlayaraq yaxın zamanda gələcək bazar qanununa qədər davam etməklə, Yeddinci Gün Adventist kilsəsinin mövcud olduğu eyni tarix dövrüdür. Buna görə Daniel kitabı 1798-ci ildən başlayaraq yaxın zamanda gələcək bazar qanununa qədər davam edən Adventizmin tarixini təsvir edən quruluşu da özündə ehtiva edir. Belə etməklə, Daniel kitabı Vəhy kitabında təmsil olunan eyni peyğəmbərlik tarixlərini müəyyən edir və bununla da ikinci şahidin xəbərini kamilliyə çatdıran birinci şahidi təqdim edir. Bu iki kitabın kamilləşdirilməsi Köhnə Əhd ilə Yeni Əhd arasındakı münasibətdə mövcud olmuş eyni peyğəmbərlik fenomeni ilə həyata keçirilir.

“İsanın həyatının, ölümünün və dirilməsinin tarixi, Allahın Oğlu kimi, Əhdi-Ətiqdə ehtiva olunan dəlillər olmadan tam şəkildə sübuta yetirilə bilməz. Məsih Əhdi-Ətiqdə Əhdi-Cədidə olduğu qədər aydın şəkildə aşkar edilir. Bunlardan biri gələcək bir Xilaskardan şəhadət verir, digəri isə peyğəmbərlərin əvvəlcədən bildirdiyi tərzdə gəlmiş bir Xilaskardan şəhadət verir. Xilas planını dəyərləndirmək üçün Əhdi-Ətiqin Yazıları dərinədən dərk edilməlidir. Məhz peyğəmbərlik keçmişindən gələn izzətli nur Məsihin həyatını və Əhdi-Cədidin təlimlərini aydınlıq və gözəlliklə üzə çıxarır. İsanın möcüzələri Onun ilahiliyinin sübutudur; lakin Onun dünyanın Xilaskarı olmasının ən güclü dəlilləri Əhdi-Ətiqin peyğəmbərliklərində, Əhdi-Cədidin tarixi ilə müqayisədə, tapılır. İsa yəhudilərə dedi: ‘Müqəddəs Yazıları araşdırın;

çünkü siz elə düşünürsünüz ki, onlarda əbədi həyatınız var və Mənə şəhadət verən də onlardır.’
O vaxt Əhdi-Ətiqdən başqa mövcud olan başqa heç bir yazı yox idi; buna görə də Xilaskarın
bu əmri açıqdır.” Spirit of Prophecy, volume 3, 211.

“İsanın həyatı, ölümü və dirilməsi tarixi” Məsihin bəşəriyyət üçün gördüyü işi xülasə edir və üç pilləyə şəhadət edir; həmin üç pillə isə “həqiqət”dir. İbrani dilində “həqiqət” sözü birinci və sonuncu, başlanğıc və son, Alfa və Omeqa olan İsanı təmsil edir; sözün özü də eyni şeyi ifadə edən birinci və son hərflərdən ibarətdir; çünki Alfa və Omeqa olaraq İsa bir şeyin sonunu onun başlanğıcı ilə birlikdə göstərir. Məsihin həyatı, ölümü və dirilməsi həqiqətdir, çünki başqa məqamlarla yanaşı, onlar üç pillə ilə təmsil olunur və birinci ilə sonuncu pillənin hər ikisi “həyat”dır; çünki “həyat” da, “dirilmə” də hər ikisi “həyat”dır. İbrani sözündəki orta hərflər əlifbanın on üçüncü hərfidir və on üç üsyanın rəmzidir; Məsihin ölümü isə Şeytanın üsyanı və onun üsyanına qoşulan Adəm oğullarının üsyanı nəticəsində baş verdi.

Vəhy kitabında İsa Məsihin Vəhyinin dərk olunması insanın sınaq müddətinin başa çatmasından az əvvəl möhürdən açılır və o vaxt açılan həqiqətin əsas ünsürlərindən biri budur ki, Məsih “həqiqət”dir, Alfa və Omeqadır; O, Öz Kəlamında mövcud olmasını təyin etdiyi həqiqətlər üzərinə Öz imzasını Alfa və Omeqa kimi qoyur. Sister White belə yazanda: “İsanın həyatının, ölümünün və dirilməsinin tarixi, Allahın Oğlu kimi olan bu tarix, Əhdi-Ətiqdə mövcud olan dəlillər olmadan tam şəkildə sübut edilə bilməz. Məsih Əhdi-Ətiqdə də Əhdi-Cədidə olduğu qədər aydın aşkar edilir,” o, görəcək olanlar üçün bunu təsdiq edir ki, Vəhy kitabının on dördüncü fəslindəki üç mələyin xəbəri (bunlar da “həyat, ölüm və dirilmə” kimi eyni üç mərhələ üzərində qurulmuşdur) Daniel kitabında “mövcud olan dəlillər olmadan tam şəkildə sübut edilə bilməz.”

O, həmçinin göstərir ki, Daniel kitabı “gələcək” bir Babilə şəhadət edir, halbuki Vəhy kitabı Daniel kitabının öncədən bildirdiyi şəkildə “gəlmiş” bir Babilə şəhadət edir. Bundan əlavə, bu tətbiq müəyyən edir ki, Vəhy kitabını “dəyərləndirmək üçün” Daniel kitabı “tamamilə başa düşülməlidir”, çünki Daniel kitabından gələn “izzətləndirilmiş nur” Vəhy kitabının “Məsihin həyatını və təlimlərini” “aydınlıq və gözəlliklə” üzə çıxarır.

Onun sözləri həmçinin belə başa düşülə bilər ki, Vəhy kitabında təmsil olunan “İsanın möcüzələri” “Onun ilahiliyinin bir sübutudur; lakin Onun dünyanın Xilaskarı olduğuna dair ən güclü sübutlar”, Daniel kitabının peyğəmbərlikləri Vəhy kitabının “tarixi ilə müqayisə edildikdə” tapılır. Bundan əlavə, “İsa yəhudilərə dedi: ‘Müqəddəs Yazıları araşdırın; çünki siz elə düşünürsünüz ki, onlarda əbədi həyatınız var və Mənə şəhadət edən də məhz onlardır,’” sözlərində bu da dərk edilə bilər ki, bu günün ruhani yəhudiləri üçün, İsa Məsihin Vəhyinə şəhadət edən Daniel kitabıdır və sınaq müddətinin başa çatmasından az əvvəl möhürü açılan həmin vəhydə əbədi həyat tapılır.

Daniel kitabı Vəhy kitabında kamala yetirilən peyğəmbərlik həqiqətlərini ortaya qoyur. O, ibranicədə “həqiqət” mənasını verən sözün təmsil etdiyi üç mərhələ üzərində qurulmuşdur və buna görə də kitabın özü bu faktların möhürünün açıldığı və aşkar edildiyi nəsil üçün bir sınağı təmsil edir. İsa Məsihin Özü, Alfa və Omeqa kimi, Vəhy kitabının elə ilk sözlərində və birinci fəslində birbaşa vurğulanır. Bu məqalələr həmçinin göstərmişdir ki, Daniel kitabının birinci fəslində Vəhy kitabının on dördüncü fəslindəki birinci mələyin xəbəri ilə eyni peyğəmbərlik quruluşuna və

xüsusiyyətlərinə malikdir.

Birinci mələyin xəbəri və Daniel kitabının birinci fəslə, hər ikisi Alpha və Omeqanın səciyyəvi nişanı olan üçmərhələli sınaq prosesini müəyyən edir. Fəsil hərfi Babilin hərfi Yəhudanı fəth etməsi ilə başlayır və kitab Danielin on birinci fəslinin son altı ayəsində təsvir olunan Babil ilə Yəhuda arasındakı son döyüşə aparır. Həmin ayələrdə ruhani Babil ruhani Yəhuda tərəfindən məğlub edilir; necə ki, Mixail ayağa qalxır və insanın möhlət vaxtı sona çatır. Həmin ayələr Babil ilə Yəhuda arasındakı müharibənin peyğəmbərlik tarixinin sonunu təmsil edir. Həmin ayələrdə ölümcül yaranın sağlması təsvir olunur.

Ölümcül yaranın sağaldılmasını təsvir edən ayələr Danielin on birinci fəslinin qırxıncı ayəsi ilə başlayır; həmin ayə “Və axır zamanında” sözləri ilə başlanır. Ayədəki “axır zamanı” 1798-ci ili təmsil edir; həmin ildə papalığa ölümcül yara vuruldu. Bundan sonra ayələr ölümcül yaranın necə sağaldılması hekayəsini nəql edir; belə ki, papalıq əvvəlcə öz düşməni olan cənub padşahını (Sovet İttifaqını), ikinci olaraq öz müttəfiqi olan əzəmətli ölkəni (Amerika Birləşmiş Ştatlarını), üçüncü olaraq isə öz qurbanı olan Misiri (Birləşmiş Millətlər Təşkilatını) fəth edir. Qırx beşinci ayədə papalıq (şimal padşahı) köməksiz olaraq öz sonuna çatır. Ayələrdə papalığın ölümcül yarasının sağaldılması hekayəsi 1798-ci ildə papalığın süqutu ilə başlayır və papalığın son yüksəlişi və süqutu ilə başa çatır. Keçidin başlanğıcı ilə sonu arasındakı ayələr ortadakı üsyanı müəyyən edir.

İbranicədə “həqiqət” sözü, İbrani əlifbasının birinci hərfinin, on üçüncü hərfinin və son hərfinin birləşməsi ilə yaranmışdır. On üç, üsyanı simvolizə edən, birinci ilə sonuncu arasındakı tarixin sayıdır. Daniel kitabındakı peyğəmbərliyin son parçasında, kitabın lap ilk ayələrində təsvir olunan eyni müharibə təsvir edilir. Həmin ayələr birinci fəslə təqdim edir; orada həqiqət olan üçmərhələli sınaq prosesini tapırıq. Son parçada isə eyni üç mərhələni görürük; belə ki, o, papalığın ilk süqutu ilə başlayır və papalığın son süqutu ilə bitir, ortasında isə axır günlərin üsyanı yerləşdirilmişdir.

Daniel kitabının on birinci fəslinin həmin son altı ayəsi daxilində həqiqətə dair ikinci bir şahid vardır; çünki papalığın məğlub etməli olduğu ilk coğrafi güc (cənub padşahı), son üç coğrafi gücdən axırıncısı (Misir) kimi, əjdaha gücünün rəmzidir. Ölümcül yaranın sağlması üçün zəruri olan üçmərhələli fəth, ateizmin əjdaha gücünün rəmzi olan cənub padşahı ilə başlayır; Misirlə təmsil olunan bu üç gücdən sonuncusu isə, əjdaha ilə əlaqəli ateizmin əsas bibliya rəmzidir. Həqiqəten, həmin parçanın qırxıncı ayəsində “cənub” kimi tərcümə olunan söz “negeb”dir; bu söz bəzən Misir kimi tərcümə edilir. Bu üç maneə həqiqətin möhürünü daşıyır; çünki birinci maneə sonuncu maneədir. Ortadakı güc şöhrətli diyardır (Birləşmiş Ştatlar). Birləşmiş Ştatlar bazar günü qanununa qarşı üsyanın meydana gətirildiyi yerdir və onun başlanğıcdakı rəmzi on üç müstəmləkə idi.

Alfa və Omeqanın imzası Daniel kitabını başdan-başa nüfuz edir və Vəhy kitabı ilə birlikdə nəzərə alındıqda İsa Məsihin ilahiliyini təsbit edən şahidliyi təqdim edir. Daniel kitabının on ikinci fəslinə və kitabın möhürü açıldığı nəsildə baş verən üçmərhələli sınaq prosesinə görə, Daniel kitabının quruluşuna dair vəhyi rədd etmək, şər adamlar kimi tanılanlar arasında olmaq deməkdir. Vəhy kitabının on dördüncü fəslinə görə isə, Daniel kitabının quruluşuna dair vəhyi rədd etmək, vəhşiyyə və onun surətinə səcdə edənlər kimi tanılanlar arasında olmaq deməkdir.

Vəhy kitabı göstərir ki, möhlət bağlanmazdan dərhal əvvəl İsa Məsihin Vəhyi açılır və İsa Məsihin Vəhyi Daniel kitabının quruluşunun açılmasını da ehtiva edir.

“Dövlət məsuliyyətləri və ümumbəşəri hökmranlıq daşıyan səltənətlərin sirləri ilə insanlar tərəfindən şərfəfləndirilmiş Daniel, Allah tərəfindən də Onun səfiri kimi şərfəfləndirilmiş və gələcək əsrlərin sirlərinə dair bir çox vəhy almışdı. Onun adı ilə adlanan kitabın 7-dən 12-yə qədər olan fəsillərində onun tərəfindən qələmə alınmış ecəzkar peyğəmbərlikləri hətta peyğəmbərin özü tərəfindən də tam başa düşülməmişdi; lakin ömür boyu çəkdiyi zəhmətlər sona yetməzdən əvvəl ona bu mübarək əminlik verilmişdi ki, “günlərin sonunda” — bu dünyanın tarixinin son dövründə — o, yenidən öz nəсібində və yerində durmağa izn veriləcək. Allahın ilahi niyyəti barədə aşkar etdiyi hər şeyi anlamaq ona verilməmişdi. Peyğəmbərlik yazıları haqqında ona belə buyurulmuşdu: “Sözləri gizli saxla və kitabı möhürlə”; bunlar “son vaxta qədər” möhürlü qalmalı idi. Mələk bir daha Yəhovanın sadıq elçisinə belə göstəriş verdi: “Get öz yolunla, Daniel; çünki bu sözlər son vaxta qədər qapanmış və möhürlənmişdir.... Sən isə axıra qədər öz yolunla get; çünki sən rahatlıq tapacaqsan və günlərin sonunda öz nəсібində duracaqsan.” Daniel 12:4, 9, 13.

“Biz bu dünyanın tarixinin sonuna yaxınlaşdıqca, Daniel tərəfindən qeydə alınmış peyğəmbərliklər bizim xüsusi diqqətimizi tələb edir, çünki onlar məhz yaşadığımız zamana aiddir. Onlarla birlikdə Əhdi-Cədid Yazılarının son kitabının təlimləri də əlaqələndirilməlidir. Şeytan çoxlarını belə bir inanca yönəltdi ki, Danielin və vəhyçi Yəhyanın yazılarında peyğəmbərlik hissələri başa düşülə bilməz. Lakin vəd aydındır ki, bu peyğəmbərliklərin öyrənilməsinə xüsusi xeyir-dua müşayiət edəcək. ‘Müdrilər anlayacaqlar’ (10-cu ayə) sözləri, axır günlərdə möhürü açılmalı olan Danielin görüntüləri haqqında deyilmişdi; və Allahın xalqına əsrlər boyunca rəhbərlik etmək üçün Məsihin Öz qulu Yəhyaya verdiyi vəhy barəsində vəd belədir: ‘Bu peyğəmbərliyin sözlərini oxuyan, eşidən və orada yazılanlara əməl edən nə bəxtiyardır!’ Vəhy 1:3.” Peyğəmbərlər və Padşahlar, 547.

Bacı Uayt öz dövrünün günlərinə gələcək zamanda müraciət edərək belə dedi: “biz bu dünyanın tarixinin sonuna yaxınlaşdıqca”, “‘müdrilər anlayacaqlar’” ki, “Daniel tərəfindən yazıya alınmış peyğəmbərliklər xüsusi diqqətimizi tələb edir, çünki onlar bizim yaşadığımız məhz zamana aiddir.” “Onun adı ilə adlanan kitabın yeddinci fəsildən on ikinci fəslinə qədər onun tərəfindən qeydə alınmış ecəzkar peyğəmbərlikləri və gələcək əsrlərin sirlərinə dair çoxlu vəhylər” “axır günlərdə möhürdən açılacaqdır.”

Daniel kitabı açıldıqda, Yəhuda qəbiləsinin Aslanı Daniel kitabını Öz xalqına verdiyi zaman yaşayan nəslə sınaqdan keçirən üçmərhələli bir təmizlənmə prosesi əmələ gətirir. Vəhy onuncu fəsildə Bacı Uayt bizə bildirir ki, enmiş olan mələk “İsa Məsihin Özündən heç də aşağı bir şəxs deyildi.” Vəhy onuncu fəsildə mələyin əlində açıq olan kiçik bir kitab var idi və Yəhyaya onu götürüb yeməsi əmr olunmuşdu. Həmin kitab Yəhuda qəbiləsinin Aslanı tərəfindən açılmışdı; O da İsa Məsihin Özündən heç də aşağı bir şəxs deyildi; buna görə Yəhyaya yeməsi əmr olunan kitab Danielin kiçik kitabı idi.

“Kitabı açan və son günlərdə baş verməli olanların vəhyini Yəhyaya verən, Yəhuda qəbiləsinin Aslanı idi.

“Daniel son vaxta qədər möhürlənmiş olan şəhadətini daşımaq üçün öz payında dayandı; həmin vaxt birinci mələyin xəbəri dünyamıza bəyan edilməli idi. Bu məsələlər bu son günlərdə sonsuz əhəmiyyətə malikdir; lakin «çoxları təmizlənəcək, ağardılacaq və sınaqacaq», «pislər isə pislik edəcək və pislərdən heç biri anlamayacaq». Bu nə qədər də doğrudur! Günah Allahın qanununun pozulmasıdır; və Allahın qanunu ilə bağlı işığı qəbul etməyənlər birinci, ikinci və üçüncü mələk xəbərlərinin bəyanını anlamayacaqlar. Daniel kitabı Yəhyaya verilən vəhydə möhürdən açılır və bizi bu yer üzünün tarixinin son səhnələrinə doğru aparır.

“Qoy qardaşlarımız nəzərdə saxlasınlar ki, biz axır günlərin təhlükələri arasında yaşayırıq. Daniel ilə əlaqədar olaraq Vəhy kitabını oxuyun. Bunları öyrədin.” Testimonies to Ministers, 115.

İndi möhürü açılmaqda olan Daniel kitabının quruluşu ilə bağlı vəhyi rədd etmək, pislər olaraq tanıdılanların sırasında olmaq deməkdir. Danielin ilk altı fəslə Adventizmin peyğəmbərlik tarixini, yer heyvanını, Yeşaya kitabının iyirmi üçüncü fəslindəki yetmiş simvolik ili, Protestantizm və Respublikaçılığın iki buynuzunu, birinci və ikinci mələklərin xəbərlərinin peyğəmbərlik tarixini və üç mələyin xəbərlərinin tarixini təmsil edən peyğəmbərlik quruluşunu müəyyən edir. Danielin son altı fəslə isə əvvəllər qeyd edilmiş bütün bu tarixlərin başlanğıcında və sonunda möhürü açılan peyğəmbərlik xəbərlərini müəyyən edir.

Daniel kitabının birinci fəslə, yer vəhşisinin tarixinin başlanğıcında birinci mələyin hərəkətinin tarixidir. Birinci fəsildən üçüncü fəslə qədər olan hissə, yer vəhşisinin tarixinin sonunda üçüncü mələyin hərəkətinin tarixidir. Dördüncü fəsil başlanğıc olaraq birinci fəsilə uyğunlaşdırılmalıdır, beşinci və altıncı fəsillər isə son olaraq birinci fəsildən üçüncü fəslə qədər olan hissə ilə uyğunlaşdırılmalıdır. Yeddinci, səkkizinci və doqquzuncu fəsillərdə təmsil olunan bilik artımı başlanğıc tarixi kimi birinci fəsilə uyğunlaşdırılmalıdır. Onuncu, on birinci və on ikinci fəsillərdə təmsil olunan bilik artımı isə son tarix kimi birinci fəsildən üçüncü fəslə qədər olan hissə ilə uyğunlaşdırılmalıdır.

Sətir üstə sətir, bu tətbiq yer vəhşisinin başlanğıc tarixini birinci, dördüncü, yeddinci, səkkizinci və doqquzuncu fəsillər kimi müəyyən edir. Bu tətbiq həmçinin yer vəhşisinin son tarixini birincidən üçüncüyə qədər olan fəsillər, beşinci, altıncı və onuncudan on ikinciye qədər olan fəsillər kimi müəyyən edir. Beləliklə, Daniel kitabı yer vəhşisinin həm başlanğıcı, həm də sonu olaraq irəli sürülür.

O zaman yer vəhşisinin başlanğıcı Daniel kitabının birinci fəslə kimi müəyyən edilə bilər; çünki dördüncü fəsil birinci fəslin üzərinə gəlməlidir (sətir üzərinə sətir). Yeddinci, səkkizinci və doqquzuncu fəsillər də birinci fəslin üzərinə gəlməlidir. Buna görə də, yer vəhşisinin tarixinin başlanğıcı Daniel kitabının birinci fəslə ilə təmsil olunur.

Eynilə, yer vəhşisinin sonu ilə də belədir. Yer vəhşisinin tarixinin sonu birinci–üçüncü fəsillərlə təmsil olunur, beşinci, altıncı, onuncu, on birinci və on ikinci fəsillər isə ilk üç fəslin üzərinə yenidən gəlməlidir (sətir–sətir); beləliklə, yer vəhşisinin tarixinin sonu Daniel kitabının ilk üç fəslə ilə təmsil olunur.

Birinci fəsil başlanğıcı təmsil edir, sonra isə birinci fəsildən üçüncü fəsilə qədər olan hissə sonu təmsil edir; bir və sonra üç quruluşu göstərir ki, Daniel kitabının peyğəmbərlik quruluşu, Vəhyin on dördüncü fəslindəki üç mələyin peyğəmbərlik quruluşu ilə eynidir. Orada da, Daniieldə olduğu kimi, birinci mələk ayrıca bir tarixi təmsil edir, lakin eyni zamanda üç mələyin tarixinin üçdə bir hissəsidir. Eyni vaxtda, bu idrak üç və bir birləşməsinə müəyyən edib vurğuladığı kimi, bu, həm də həqiqət mənasını verən ivrit sözünün quruluşudur; bu söz təkcə Məsihi və Allahın yaradıcı qüdrətini deyil, həm də həm Danielin birinci fəslində, həm də yenidən Danielin birinci fəsildən üçüncü fəslə qədər olan hissəsində təmsil edilən üçmərhləli sınaq və paklanma prosesini ifadə edir.

Həqiqət olan İsa həmçinin Birinci və Axırıncıdır və bu baxımdan birinci mələyin hərəkətinin tarixçəsi üç mələyin tarixçəsində hərfi-hərfinə təkrarlanır; buna görə də Daniel kitabının birinci fəslinin üzərinə Danielin ilk üç fəslini yerləşdirmək peyğəmbərlik baxımından məqbuldur, çünki başlanğıc həmişə sonu təsvir edir. Beləliklə, Daniel kitabı mələyin əlində olan “kiçik kitab” olur, çünki Danielin “kiçik kitab”ı Daniel kitabının birinci fəslində tam şəkildə təmsil oluna bilər.

Daniel kitabının tədqiqini növbəti məqalədə davam etdirəcəyik.

Padşah fərmanının müddəalarını yerinə yetirməyə hazırlaşan məmurların axtarıqları şəxslər arasında Daniyel və onun dostları da var idi. Onlara fərmana əsasən özlərinin də ölməli olduqları bildirildikdə, Daniyel “məsləhət və hikmətlə” padşahın mühafizə dəstəsinin başçısı Aryokdan soruşdu: “Padşah tərəfindən verilən fərman nə üçün belə tələsikdir?” Aryok ona padşahın özünün əlamətdar yuxusu üzündən düşdüyü çaşqınlıqdan və indiyədək ən tam etimad bəslədiyi adamlardan kömək ala bilməməsindən danışdı. Bunu eşidən Daniyel, həyatını təhlükə altına qoyaraq, padşahın hüzuruna girməyə cəsarət etdi və ona vaxt verilməsini xahiş etdi ki, öz Allahına yalvarıb yuxunu və onun yozumunu ona açıqlasın.

“Hökmədar bu xahişi qəbul etdi. ‘Sonra Daniel öz evinə getdi və məsələni öz yoldaşları Hananya, Mişael və Azaryaya bildirdi.’ Birlikdə işıq və bilik Mənbəyindən hikmət dilədilər. Onların imanı qüvvətli idi; çünki Allahın onları olduqları yerə yerləşdirdiyini, Onun işini gördüklərini və vəzifənin tələblərini yerinə yetirdiklərini dərk edirdilər. Çaşqınlıq və təhlükə zamanlarında onlar həmişə rəhbərlik və mühafizə üçün Ona üz tutmuşdular, O da daim hazır olan bir köməkçi olduğunu sübut etmişdi. İndi isə ürək peşmanlığı ilə özlərini yenidən yer üzünün Hakiminə təslim edərək, bu xüsusi ehtiyac anlarında onlara qurtuluş bəxş etməsi üçün yalvardılar. Və onlar əbəs yerə yalvarmadılar. Hörmət göstərdikləri Allah indi onlara hörmət göstərdi. Rəbbin Ruhu onların üzərinə endi və Daniyelə ‘gecə görüntüsündə’ padşahın yuxusu və onun mənası açıldı.

“Danielin ilk işi ona verilən vəhyə görə Allaha şükür etmək oldu. O nida etdi: «Allahın adı əzəldən əbədə qədər mübarək olsun; çünki hikmət və qüdrət Ona məxsusdur: Vaxtları və mövsümləri dəyişdirən Odur: Padşahları endirən də, padşahları qaldıran da Odur: Hikmətlilərə hikmət, anlayış sahiblərinə bilik verən Odur: Dərin və gizli şeyləri aşkar edən Odur: Qaranlıqda olanı bilir, nur isə Onunla məskəndir. Sənə şükür edirəm və Sənə həmd edirəm, ey atalarımın Allahı, çünki mənə hikmət və qüdrət vermişən və Səndən dilədiyimizi indi mənə bildirmişən; çünki padşahın məsələsini indi bizə bildirmişən.»” Prophets and Kings, 493, 494.